

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

REDACTIUNEA,
Geografia și Administra-
ționa

BRĂȘOV, Piața-mare 80.

Articolele nu se primesc
în manuscris pe se retrimit

INȘERA TE:

Primesc la Administra-
ționa Brașov și la birou-
rile următoare:

la M. Duker Nachf., Heinrich
Halek, Rudolf Mossa, la Buda-
pesta la Eckstein, Herzig, Julius Leo-
pold, Blockner I.

PREȚUL INȘERATELOR:

Un șir pe 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și învoială.

Reclame pe pag. a 8-a 1
air 20 bani.

"GAZETA" apare ZILNIC.

Abonamente pentru Austro-Ungar.

pe un an:

24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. - Meri de Duminecă:

patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:

un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

N-rii de Duminecă 8 fr. an.

Se poate prenumăra la toate oficiile
postale precum și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:

La Administrația "GAZETEI", pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.

pe trei luni 5 C. Cu dăru-
lă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. - Atât abonamentele
cât și inserțiile se plătesc înainte.

Nr. 213.

Brașov, Mercuri, 29 Septembrie (12 Octombrie)

1910.

Superioritate culturală?

I.

Publiciștii maghiari nu sunt ale-
gători în aflarea argumentelor, cu
cari vor să sprijinească și să motiveze
dominația rasei lor asupra na-
ționalităților.

Intre aceste nu cel din urmă și
mai neînsemnat e argumentul *supe-
riorității ei culturale*.

Chemarea acestor articoli e a
reducere la adevărata ei valoare a
această „teorie cu tendințe” cum i-ar
zice cutare confrate de peste munți.

Impulsul proxim de-a face lucrul
acesta nu mi-l'a dat teoria însăși,
nici teama de marea ispravă ce vor
face cu ea, ci mai vărtos *fehul aro-
gant și desprețuitor, cu care suntem
tratați din partea pressei maghiare
din cauza pretensei noastre inferio-
rități culturale*.

Până și găgăuțul și ipervanito-
sul Francisc Kossuth nu ne amin-
tește altfel, decât ca pe niște ele-
mente anticulturale.

„A nemzetiségek kulturátlan tö-
megei”. Aceasta și altele de felul ace-
stea sunt epitele, cu cari ne tra-
tează și cel din urmă reporter al cu-
rei foi din provincie.

Ei bine, punem cazul, că de fapt
ar exista aceea deosebire mare în
cele culturale; să admitem, că Ma-
gharii ne-ar fi nouă tocmai așa de
superiori, precum sunt bunăoară
Francezii față de Sârbi, ne întrebăm
că îndreptățită este presa maghiară
să ne trateze cu dispreț pentru a-
ceastă înapoiere a noastră și să ne
insulte? Nu! De o sută de ori nu!
Eu nu voi să răscolesc ranele trecu-
tului, nici să fac răspunzătoare ge-
nerațiile de azi pentru păcatele ce-
lor de ieri.

Dacă vrem să fim obiectivi tre-
buie să concedem, că aceleași păcate,
pe cari le-a săvârșit feudalismul ma-

ghiar față de poporul român, ba
chiar și față de propriul lor popor,
le aflăm în aceeași măsură și la alte
popoare ale Europei mai culte,
unde feudalismul nu a fost cu nimic
mai blând și mai uman decât la noi.

Noi nu învinovățim pe cei ce
ne-au împiedecat veacuri de-arândul
în dezvoltarea firească a calităților
sufletești și intelectuale inerente
rassei noastre; nu învinovățim pe
cei ce ne-au condamnat la starea mi-
zerabilă, de a cărei perpetuare să in-
grijeau legi haine, ca și cea care
orânduia, că:

„Valahus praeter mercedem sui
laboris nihil habet”. În schimb însă
pretindem cu tot dreptul tocmai dela
partea aceea a pressei maghiare și
a publiciștilor, cari întrețin legături
și cochetează încă cu urmașii foștilor
proprietari sau domni de pământ, să
inceteze odată pentru totdeauna cu
insultarea noastră pe temeiul înapoi-
erii în cultură a unei părți însem-
nate a neamului.

Și mai ales să nu încerce a pe-
teci vestmântul zdiențuit de dintele
vremii al privilegiilor lor de clasă,
cu teoria de dubie valoare a preten-
sei lor superiorități culturale.

*Ori cine altul ar avea dreptul
să ne impute preținsa noastră îna-
poiare culturală, numai acela nu,
a căror înaintași au fost urzitorii
înapoierii în cultură a poporului
român.*

Pentru toți domni, cari în pre-
zent sau în viitor se vor mai inde-
letnici cu batjocurirea sărăciei și in-
culturei noastre, am o pildă, care le
poate servi de învățătură pe între-
gă viață.

Pilda mea e luată din marea
revoluțiune francesă. E așa de plină
de învățături bogate și de așa nu-
mite documente omenști, istoria
celor câțiva ani dela finea veacului
al 18-lea și începutul celui de-al

19-lea; și întratâta m'am îndrăgit
de vulcanul de patimi mărețe și jos-
nice, cari s'au desfășurat în această
dramă a unui popor ales, încât
vrând ne vrând îmi vin aminte ti-
puri și imagini, dintre cari cele mai
multe de minune se potrivesc la
făptuiri omenști de azi.

Tabloul e următorul:
Suntem ajunși la ultimul stadiu
al încăierării pe viață, pe moarte
dintre girondiști și jacobini.

Aceștia din urmă mai demagogi, au
pe partea lor masele fanatisate, cari
pătrund cu forța în convent și pre-
tind estradarea celor 22 frunțași
girondiști, cu mult mai talentați și
mai idealști, dar mai puțin populari
decât potrivnicii lor din clubul ja-
cobinilor.

Conventul, ca se încunjure es-
tradarea girondiștilor, de altă parte
însă, ca se infunde îndată gura și
se potolească patimile aprinse ale
poporului sălbătăcit, face apel la
bunul simț al celor 22 girondiști, ca
să se surghiuneze de bună voe,
suspendându-și fiecare el însuși drep-
tul de imunitate prin depunerea
mandatului.

O parte dintre cei mai fricoși
iși și depun imediat mandatul.

Nu mai inimosul Lanjuénais nu
vrea să știe nimic de abdicere. Se
urcă pe tribună și cu glas detunător
zice următoarele:

„Așa cred D-lor, că până în
clipa aceasta am dat dovadă despre
destulă energie, ca D-voastră să nu
așteptați dela mine nici abdicere,
nici suspendarea mandatului meu.”

La auzul acestor cuvinte în-
drăznețe, galeriile și plebea, care
umpluse aproape întreg conventul,
erupe în injurături și amenin-
țări grozave. Arme de tot felul se
ridică asupra capului lui. Dar cura-

giosul deputat se folosește de-o clipă
de liniște, urcă din nou tribuna și
din înălțimea ei fulgeră asupra
întregului auditor frasa care a deve-
nit neperitoare:

„Când pontificii din anticitate
tăreau jertfele la altar, ca să le
jertfească, le încununau cu flori și
cu betele... Lașilor! și nu le mal-
tratau ca voi.”

La vorbele acestea puternice,
la auzul acestei comparații atât de
zdrobitoare, sgomotul s'a potolit pe
un moment și poporul și-a plecat
capul rușinat...

D-lor publiciști ai presei feuda-
lilor de azi, nu simțiți că ar trebui
să plecați capul cu rușine, când
insultați un popor, care nu din vina
lui e sărac, incult și nenorocit!?

Nemulțumiri în partidul lui Justh. Din
Budapesta se anunță, că de un timp în-
coace sunt la ordinea zilei nemulțumirile
și răzvrătirile în partidul lui Justh. Mem-
brii partidului sunt nemulțumiți cu Justh,
pe care îl învinovățesc, că a contribuit la
decadența partidului, care a devenit foarte
nepoporal în țară.

Nemulțumiții pretind, ca Justh să se
retragă dela conducere și în locul lui să
vină ca prezident Holló Lajos.

Consiliu ministerial. Eri s-a ținut în
Budapesta un consiliu ministerial, sub
prezidiul primministrului Khuen. Au fost
de față toți miniștri.

Miniștri, cari au fost la Viena, au
făcut raport despre mersul și rezultatele
tratativelor din Viena, apoi s'au rezolvit
unele afaceri corente.

In audiență. Președintele și viceprezi-
denții camerei ungare au fost primiți eri
în audiență la Maj. Sa în Viena. Maj. Sa
s'a întreținut cu ei asupra agendelor par-
lamentului, iar în urmă a vorbit despre
șansele roadei de cereale din anul acesta.

FOILETONUL GAZ. TARNS.

Despre educație.

Pentru al III-lea congres internațio-
nal de educație familială, care s'a ținut la
Bruxelles vara aceasta cu ocazia expoziției
universale, printre mulți specialiști în ma-
terie, a prezentat un raport și scriitorul
rus Maxim Gorki. Fiindcă părerile unui
așa de însemnat scriitor sunt de interes
pentru oricine, le dăm aci în traducere.

Nu sunt destul de competent, zice el,
pentru a veni cu ideile mele să turbur a-
mănarea specialiștilor, din cari mulți, după
cunoștința mea, au consacrat toată viața
lor mării chestiuni a educației și care se
ocură de o autoritate bine meritată.

Dar ca fiecare din noi, am fost copil;
deșez mult copiii, gândesc mult la ei; și
că îmi permiteți, sunt gata a vă expune
scurt punctul meu de vedere.

Ceea ce trebuie să știe copilul înainte
de toate, lucrul asupra căruia trebuie întro-
pus el, este umanitatea, privită ca o sin-
gură familie mondială, tot mai unită prin
o comună aspirațiune a membrilor săi
dintre bine.

Istoria civilizației este cea mai minu-
țioasă și cea care nobilează și ridică mai

mult spiritul și inima, este povestea po-
veștilor, legenda creată de către popoare.

Micul om trebuie, din primele zile ale
raporturilor sale conștiente cu viața, să
cunoască tot ce au făcut înaintea lui nenu-
măratele generații de oameni; învățând
aceasta, el va pricepe că ceea ce a fost
făcut înaintea lui, a fost făcut pentru el.

Să-i istorisim simplu și sincer marea
istorie a vieții noastre trecute; să-i vor-
bim despre suferințele noastre, despre lup-
tele noastre, despre greșalele noastre, des-
pre perderile și despre speranțele noastre;
despre tot ce a bucurat sau a zdrobit in-
nima strămoșilor noștri, ceea ce atâta și
deșteaptă curajul nostru.

Omul trebuie să respecte munca ge-
nerațiilor cari l'au precedat; numai cu a-
ceastă condiție ar fi posibilă continuarea
civilizației și succesiunea în munca ome-
nească. Crearea unei noi forme de viață
a unei vieți mai libere și mai inteligente
este necesară.

„Întreg trecutul nu-i decât rătăcire”,
se zice și nu fără oarecare aparență de a-
devăr; dar în opunere cu acest vechi a-
dagio, este de asemenea și o veche expre-
sie: „cel care nu face nimic, nu greșește
nici odată.”

Greșalele au fost plătite cu mari su-
ferinți și suferințele omului, dureri in-
erente naturii sale, au toate drepturile la

respectul nostru și al copiilor noștri. Co-
pii sunt capabili de a înțelege aceasta:
asociați pe copii cu umanitatea, pentru ca
ei să poată prețui și iubi munca sfântă a
generațiilor.

Trebuie, din copilărie, ca oamenii să
se deprindă a înțelege și a deosebi min-
ciuna evidentă de o concluzie greșită.

Noi nu ne încredem îndestul unii în
alții, avem prea puțină stimă unul pentru
altul, dăm prea multă atenție totdeauna
la ceea ce învinovățeste pe om și foarte
puțin la ceea ce-l îndreptățește, băgăm în
seamă prea mult ceea ce este rău și ne-
înțeles, luptăm foarte puțin contra răului,
de care nu ne temem, iată pentru ce el
este așa de răspândit și pentru ce el are
asupra noastră atâta putere.

Este de neapărată trebuință de a
preserva pe copii de această greșală com-
ună, greșală, care ne desbină.

Trebuie ca copilul să învețe a se so-
coti stăpânul universului, moștenitorul tu-
tutor bunurilor sale; noi trebuie să culti-
văm în noi mândria moștenirii, pe care
secolele ne-au lăsat-o; trebuie ca noi în-
șine să iubim munca fabuloasă, ale cărei
produse umplu muzeele, tesaurile ale cu-
ceririlor civilizației, orașele noastre, care
devin din ce în ce niște muzee. Această
mândrie și această dragoste de trecut dau
cunoștința vieții umane; — dezvoltăți

această dragoste în inima copilului, moș-
tenitor al întregii munci omenști.

Copilul să știe, că dela jucăria care
i-se dă în mână până la Dumnezeu, și de
la mitul lui Prometeu până la fraternita-
tea universală, totul de pe suprafața pământului
au fost creat de cătră ființe,
care au trăit înaintea lui, totul a costat
mult lucru, penibile eforturi. Repet, trebuie
deprins copilul a respecta munca genera-
țiilor care au trăit, munca strămoși-
lor săi.

Trebuie ca el să cunoască viața fami-
liei sale, a țării sale natale, a patriei sale,
a locului său, a întregului pământ, căci
pământul aparține copilului, totdeauna co-
pilului.

Noi suntem obosiți, noi murim, în
locul nostru rămân ei, flăcăii creatori de
viață, care nu se va stinge, mulțumită
lor și voui zice chiar copii singuri sunt
nemuritori.

Repet încă odată, de o mie de ori:
cu cât omul cunoaște munca secolelor,
munca mondială, cu atât el este om.

Nimic nu înalță, nu îmbălânzește, nu
ridică sufletul ca cunoașterea mării istorii
a umanității, cunoașterea muncii secole-
lor trecuți.

Fără îndoială, nu spun aicea nimic
nou, exprim numai vechea credință în po-

Spania și Vaticanul. Vorbind despre relațiile Spaniei cu Vaticanul, prim-ministrul Spaniei Canalejas a spus, că condescența Spaniei către biserică a avut ca rezultat absorbirea statului de către biserică. Clericalismul a distrus libertățile civice și conștiința. Intențiunea guvernului nu este de a rupe relațiile cu Roma, ci din potrivă de a le strânge. Pe lângă proiectul așa numit al lecătului, guvernul va prezenta în curând un proiect, care să reglementeze alcătuirea asociațiilor religioase. O ordine de zi prezentată de către fostul ministru liberal Gasset a fost votată de 147 liberali; ceilalți s-au abținut.

La autonomia Transilvaniei.

(2)

Să urmărim acum părerile autorului cu privire la chestia autonomiei.

»Grație atrocităților dela alegeri — se zice în articol — deviza istorică, — autonomia Transilvaniei — care odinioară era un fapt real sângeros, iarăși a reînviat. Și presa șovinistă strigă din nou și tendențios:

»Apoi cu astfel de trădători de patrie voiți voi să faceți pace? Vedeți, că iară pun pe tapet autonomia Transilvaniei, va să zică: vor dismembrarea teritorială a Ungariei. Doară Iuliu Maniu, conducătorul Românilor războinici a desmîntit publice pe Brote, contrarul său tactic, declarând, că ei n'au abzis de a pretinde autonomia Transilvaniei. Și acesta e numai începutul. Ca mâne vor veni Slovaci cu autonomia Ungariei nordice, Sârbii vor cere restituirea Voivodinei, Sașii reconstruarea universității lor politice și într'o bună dimineață ne vom pomeni, că statul unitar ungar să rupe în bucăți, în teritoriile laxe ale stăpînirii naționalităților. Acesta va fi rezultatul îngăduinței, a politicii de umanism fals!...

Glasuri de Cassandra de felul acesta răsună în ziaristica maghiară; unele din ziare sunt îngrijate cu sinceritate, altele întărit publicul pe tema aceasta speculând la »g'șeft«.

Dar aceia, cari nu apreciază dezvoltarea viitorului după tragerile tactice de șach ale politicianilor sau după dispozițiile mandatelor, ci din ordinea fatală a dezvoltării sociale, își vor păstra liniștea deplină și în chestia aceasta. Ei vor protesta mai înainte de toate contra obiceiului, de a se folosi cu o ușurătate atât de condamnabilă acuza tradării de patrie. Căci cu toate, că și noi ținem de păgubitoare, ba chiar imposibilă autonomia Ardealului — nu numai din punct de vedere al Maghiarilor, ci și al naționalităților — trebuie să protestăm contra apucăturii de-a lîmbra ca trădare de patrie o nuziință, care d. e. în forma cea mai es-

sibilitatea unirei oamenilor pe terenul unui respect reciproc dintre persoane și muncă, credință în victoria rațiunii și a întregii cuceriri umane în ceea ce a fost creat de noi, oamenii și de care noi avem dreptul să fim mândri.

»Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți« s-a zis.

»Pentru ce? întrebă scepticul și pesimistul.

Se cade să răspundem. Pentru marea muncă săvârșită în secolii, pentru munca, care se săvârșește în fiecare zi fără întrerupere, pentru această statornică aspirațiune către bine, care trăește în fiecare din noi și care într-o zi va face din urmașii noștri oameni buni, puternici și fericiți. Fie-care din noi este rezultanta unei misiuni a trecutului, a unei misiuni necesare în viitor, noi toți, eu însumi. Nu știu nume care să poată pronunța cu mai multă mândrie decât numele de om. Iată ce-mi pare indispensabil de-a inspira copilului. Conduceți-l spre viitor învățându-l a respecta și a prețui trecutul, care împreună cu noi formează unda neîntreruptă a forței creatoare.

Să-l învățăm a respecta și a iubi munca trecutului, a înțelege greșalele, a ierta!

C. C. B.

tremă a home-rule-ului irlandez, era obiectul celor mai mari silințe ale lui Gladstone și ale altor distinși patrioți englezi. Este timpul suprem, ca publicul unguresc să se elibereze odată de tirania cuvintelor. Dacă autonomia comunei și a comitatului este o formă oare-care de cărmuire teritorială și nu e tradare de patrie, pentru ce ar fi tradare de patrie autonomia unei părți de țară? Astfel d. e. autonomia foarte estinsă a singuraticelor state germane, nu strică de loc unității Germaniei sau mai clar zis, nu strică nimic veemenței aproape fără păreche a patriotismului șoven.

Stabilind aceasta, datorința democrației maghiare este, să se opună la orice nuziință, care voește a dismembra viața economică și culturală a țării, în cadrul unor autonomii naționaliste. În esență o astfel de autonomie teritorială este în totdeauna un rău necesar și înseamnă sau că în trecut s'a dezvoltat o astfel de viață particulară puternică, pe care forțele centripetale din prezent nu au putut-o strica, sau că s'a format o stare deosebită a raporturilor locale speciale, care nu se poate lăsa în grijă unui guvernament regnicolar. Progresul omenesc nuzuește a crea teritorii de stat tot mai mari și astfel este hotărât reacționară orice nuziință, care voește să ridice noi păreți despărțitori de drept public și de naționalitate în internul unei unități deja încheiate. Căci ce ar și însemna autonomia Transilvaniei? Doară nu ar voi Români parlament separat, în care să aducă legi speciale pentru Ardeal? Și acolo să facă o politică de credit sau de comunicație deosebită? O astfel de nuziință era excepțională chiar și în evul de mijloc, cu atât mai puțin ar putea încăpea o asemenea separatism în ordinea unitară economică și socială a Ungariei, care tot mai mult tinde spre consolidare.

Cum vedem, autorul expune destul de liberal și fără patimă șovinistă ideile și părerile democrației maghiare, dar face și unele greșeli, d. e. când zice, că atrocitățile dela alegerile din urmă au renviat pretențiunea autonomiei Ardealului. Dar despre aceasta și altele vom face amintire mâne, când vom da partea finală a articolului.

Evenimentele din Portugalia.

Președintele guvernului provizor Teofil Braga a declarat alaltăeri mai multor ziariști streini, că după rapoartele primite din provincie, poate afirma cu încredere, că republica e la adăpost contra ori-cărui eventual asalt din partea celor rămași fideli monarhiei. Intreaga armată e de partea noului regim, iar autoritățile municipale ale celor mai multe din centrele mai mari s-au declarat pe față pentru republică. La Lisabona nu s-a mai înregistrat nici un incident, o desăvârșită liniște domnește în oraș.

Alte depeși venite din isvor autorizat spun, că pretutindeni în Portugalia s-a stabilit acordul asupra noii situații. O contra-mișcare ar avea puține șanse de succes. Este sigur, că regele Manuel, care va rămânea câțva timp în Gibraltar, nu va încerca să facă din acest oraș un centru de tendințe politice.

Lichidarea averilor regelui.

O telegramă din Lisabona anunță, că guvernul provizoriu a decis instituirea unei comisii speciale pentru lichidarea afacerilor private ale regelui detronat. Odată terminate lucrările comisiei, guvernul va plăti toate datorile personale ale regelui, iar restul ce va rezulta din vânzarea domeniilor Coroanei va fi remis familiei de Braganza.

Ieșirii și revoluția.

Expulzarea ordinilor religioase a început. Cardinalul franciscan Netto se afla printre expulzați și a trecut deja granița. Puține biserici au fost deschise Duminecă în Lisabona.

Rectorul colegiului iesuitic »Gregorius« taxează de invențiune tendențioasă știrea din Lisabona, după care călugării iesuiți ar fi aruncați cu bombe de dinamită în cetele revoluționarilor, în ziua proclamării republicei. De altă parte guvernul provizoriu face mari eforturi să puie stavilă curentului anticlerical, care pe alocuri se manifestă prin acte de violență contra preoților, călugărilor și mănăstirilor.

Soartea reginei văduve Maria Pia.

Din Roma se telegraflază ziarului »Vossische Zeitung«, că în cercurile parlamentare de acolo se agitase un moment ideea votării unui proiect de lege, prin care statul italian să acorde un apanaj anual de 600.000 lire reginei Maria-Pia a Portugaliei, născută principesă de Savoia, bunică a regelui Manuel și mătușă a regelui Victor Emanuel III.

Acesta din urmă însă, prințând de veste de acest proiect, s-a împotrivit declarând că ia asupra sa sarcina întreținerii bătrânei regine fugare, care se va stabili în Italia.

Salutul republicanilor francezi.

Sub auspiciile Asociației internaționale a avut loc Duminecă în Paris o conferință, în care republicanul Magelhaes Lima a vorbit despre evenimentele din Portugalia. S-a admis o moțiune prin care se arată solidaritatea frățească cu republicanii portughezi și se trimite o salutare entusiastă întemeietorilor republicei.

ȘTIRI.

— 28 Septemvrie v.

Onorariul aviatorului Vlaicu. Din București ni se scrie că consiliul de ministrii a aprobat jurnalul, prin care se acordă d-lui inginer Vlaicu suma de 51.000 lei ca onorariu, iar în schimb ministrul de războiu să aibă autorizațiunea să facă un aeroplan pentru armată după sistemul său.

Regina Olandei în Brașov. Regina Wilhelmina a Olandei, în călătoria ei spre Sinaia, va sosi Vineri în 14 l. c. n., cu trenul accelerat de după amiază în gara Brașovului. Regina va continua drumul spre România cu automobilul. Înainte de a pleca mai departe va vizita în automobil orașul Brașov.

Academia română a ținut alaltăeri o ședință intimă la care a luat parte și secretarul general al Academiei d-l Dr. A. Sturdza. Cu acest prilegiu a luat cuvântul d-l I. Bogdan arătând în terminii cei mai călduroși bucuria academicienilor de a vedea pe d-l Sturdza în mijlocul lor sănătos și hotărât a da mai departe Academiei distincțiunea sa. După ridicarea ședinței plenare d-l Sturdza a lucrat în secțiunea istorică din care face parte.

Un act de pietate. Se știe că pe calea unei subscripții publice s'a strâns un fond de 4000 lei, din care s'a comandat și așezat în biblioteca Mănăstirii Sinaia tabloul în mărime naturală al regretatului archimandrit Nifon Popescu. Din fondul strâns a a mai rămas o sumă de 2000 care augmentându-se cu timpul se va întrebuința pentru a transporta osămintele decedatului Archimandrit, după 7 ani, dela Tiberiada și a le așeza ca cel dintâi mormânt în curtea proiectatei biserici române dela Ierusalim. Se știe, că răposatul archimandrit, cât a fost în viață, a dat un sprijin înflăcărat pentru îndeplinirea acestui act important pentru biserica creștină ortodoxă română.

Un recrut din Mohaci purtător de microbi. Ziarele vieneze scriu că sosind un recrut din Mohaci la Bruck an der Mur, ca să-și facă serviciul de un an ca voluntar în regimentul de vânători, l'au dus în camerele de izolare și cercetându-i scaunele au aflat că avea mulțime de vibrioni ai holerei. El însă e sănătos. Il țin în acel spital până la pieirea microbilor.

Un caz suspect de holeră în România. Autoritățile din România au fost informate că soldatul Maican Ștefan, din regimentul 24, atașat la compania de grăniceri și destinat cu paza pe frontiera Prutului, în comuna Sărata (Fălciu) s'a îmbolnăvit, având simptome suspecte de holeră. S'au luat măsuri de izolare și de desinfecție.

Tinerii meseriași din Blaj invită la petrecerea cu dans ce se va aranja Săm-

bătă în 22 Octomvrie st. n. 1910, în sala otelului »Univers«. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor de meseriași.

Societatea bisericască-literară »Alexi Șincai« în Gherla. Ni se scrie: Joi în l. c. la 2 oare p. m. membrii societății bibliotecare »Alexi Șincai« a teologilor români din Gherla, cu inima dornică de a ne încheia știrurile, pentru lupta mare ce om aveam s'o purtăm, ne-am adunat să-ne constituim. Ședința a condus-o Magnif. Sa Ioan Georgiu rector sem. și prepozit, care în cuvinte înălțătoare, ne îndeamnă la bunăînțelegere, din care izvorăște munca pentru lucruri mărețe. În mijlocul urărilor ferbinți, ne provoacă să ne constituim. După cumpenire îndelungată ne-am constituit pe anul școlastic 1910/11 în modul următor:

I. Președinte: Atanaziu Georgiu teol. curs IV. Vice-președinte: Alexiu Cziplu teol. curs IV. Secretar: Alexiu Bidian teol. curs III. Controlor: Alexandru Pocol teol. curs IV. Cassar: Valeriu Rebrean teol. curs III. Bibliotecar I: Iuliu Ardelean teol. curs III. Bibliotecar II: Alexandru Cadar teol. curs III. Notar: Iuliu Sonea teol. curs III. Arhivar: Alexandru Pop B. teol. curs III.

II. Membrii în comisia literară: I. Cheresteșiu, teol. curs IV. Victor Zinveliu teol. curs IV. Vasile Câmpean teol. curs III. Teodor Pop teol. curs III. Aurel Șorobetea teol. curs III. Andrei Bojor teol. curs II. Vasile Cziplu teol. curs II. Iuliu Pop teol. curs II. Teodor Bindea teol. curs I. Aug. Bud teol. curs I. și Teodor Marcea teol. curs I.

Sultanul grațiază. Cu ocazia Bairamului sultanul a grațiat 70 armeni și mohametani osândiți în urma măcelului dela Adana.

Manevrele regale române, cari și-au luat începutul Sâmbătă dimineața, prezintă deastădată un interes cu totul particular atât din punct de vedere al efectului pus în luptă (2 corpurile de armată) cât și în ceea ce privește direcțiunea lor generală. Tema generală este că o armată roșie invadează în Muntenia dela nord prin văile Argeșului, Doamnei și Dâmboviței. Armata albastră se concentrează la Ploiești și împrejurimi, pentru a face față invasiunii. Dintr'o descriere a primei zile manevră, ce o face ziarul »Seara«, reținem următoarele:

Corpul I. trimite divizia de călărași spre Balș-Slatina — divizia I-a la 15 km. înapoi tot pe aceeași șosea formându-și un detașament de pază înainte din batalioanele 1 și 5 vânători cu 3 baterii de artilerie din reg. 9 art. Divizia 2-a înaintează spre Olteț la Oboga-Morunești Grădișteș-Ploșoiu.

Corpul II. trimite divizia de roșiori direct la Olt pentru a-l trece la Deleni-Foișoru. Divizia 3 a spre Colibașu, unde să treacă Oltul prin apă, — iar divizia 4-a să înainteze direct la Slatina spre a pune stăpânire pe pod. La ora 7 dimineața divizia de roșiori a răsuțit să treacă Oltul la Foișoru, de unde pe șoseaua Drăgășanilor s'a îndreptat la sud, spre a găsi cavaleria inamică ce inainta direct spre Slatina venind dela Balș.

La ora 11 cavaleriile sunt față în față și se sarjează între Olt și calea ferată Drăgășani-Piatra și la nordul satului Găneascu. Lupta este susținută de artileria călărească de ambele părți, — la care s'a adăugat focul mitraliezilor dela divizia de roșiori și de acel al automobilelor mitraliere dela divizia de călărași. Adversarii fiind de forțe egale, lupta se consideră ne decisivă, iar cavaleriile se retrag: cea albastră spre dealul Soarelui, cea roșie spre Piatra.

În acest timp a sosit în pas forțat (din divizia 4) la Slatina reg. 5 Viazca și reg. 10 artilerie cari au pus stăpânire pe Slatina. La ora 4 d. a. divizia 3-a reușește a trece Oltul, oamenii intrând în apă până la solduri. Această procedură a fost de mare efect, mai ales pentru atașajii militari, cari au fost vădit impresionați. Diviziunea 2-a a putut înainta până la Dealul Soarelui, iar divizia 1-a la Morunești de jos Grădișteș. În această situație direcțiunea manevrelor hotărâște linia de demarcație, calea ferată Drăgășani-Piatra și se ordonă încetarea manevrelor și luarea cantonamentelor pentru noapte.

Din întreaga acțiune corpul II. detașat se consideră învingător căci a reușit să pună stăpânire pe Slatina și pe trecerile peste Olt A. S. R. Principele Ferdinand și principele Carol precum și întreaga suită au urmărit toată acțiunea în automobile. Atașajii militari au fost conduși de d-l maior Rudeanu. A asistat de asemenea și d-l prim-ministru Brătianu, pre-

cum și d-l general Budișteanu președintele Senatului.

Teatru german. Măne, Mercuri seara, se va juca frumoasa operetă »Herbstmaler«.

Carne cu trichini. În cârnăria fraților Novotny s'a confiscat alaltăeri o cantitate de carne de porc cu trichini. Proprietarii au fost pedepsiți cu 250 cor.

Diverse.

Înșelători înșelați. În Italia sunt specialiști, cari colindă mănăstirile, palatele vechi și prăvăliile de vechituri. Vânează tablouri de pictori celebri. Unul din aceștia a adus la cunoștința unui Francez, că-i poate da în mână, pe-o nemică, un tablou-portret de Rafael. Ca să nu prinză de veste anticarul, Francezul a dat bani descoperitorului și acesta a cumpărat tabloul.

Ce să facă însă ca să-l poată scoate cumpărătorul din țară în ciuda pazei guvernului? Samsarul a plătit unui pictor să zugrăvească pe te »opera lui Rafael« un portret al regelui Victor Emanuel. Francezul a trecut nesupărat prin ghiarele vameșilor.

La Paris un specialist a spălat portretul cel nou și de supt el a ieșit la lumină un portret din cele mai de rând al lui Garibaldi. De Rafael nici pomana.

Femeile și împăratul Wilhelm. Se știe, că împăratul Wilhelm suferă de mânia de-a rosti discursuri la ori-ce prilej. După ce nu de mult a tras o laudă femeilor vieneze cu prilejul vizitei sale la Viena, s'a ocupat acum de curând într'un alt discurs rostit în orașul Heidelberg din nou cu femeile, spunând între altele, că femeile să-și vadă de-ale casei, și să lase politica pe sama bărbaților. Apostrofarea aceasta n'a prea fost pe placul femeilor. Liga femeilor germane, ocupându-se zilele trecute cu discursul împăratului, a protestat în contra acestui discurs, prin care împăratul le-a îndemnat să-și împlinească misiunea în casă, nu afară din casă.

Cucerirea văzduhului. Până acuma olandezul Wynsaelen s'a urcat la Mourmelon la o înălțime de 2780 m. Dar mai înmănat lucru e, că motorul i-s'a cprit la acea înălțime și că s'a coborât în 13 minute fără nici o primejdie și s'a așezat domel pe pământ.

Cercul Henry.

Cu ocazia apropiatelor reprezentațiuni ale marelui Cerc Henry, foarte mulți își pun întrebarea curioasă: în ce mod se transpărtă din loc în loc această întreprindere gigantică? Nimeu însă nu-și face o idee de munca colosală a personalului compus din câte-va sute de oameni, muncă depusă înainte de începerea reprezentației, când spectatorii pot ocupa deja foteliile comode în mărețul și elegantul circ, iluminat electric, unde cele mai mari celebrități artistice din lume își arată producțiunile cele mai noi.

Ținem deci să facem cunoscut publicului, ceia ce se petrece între culisele acestui modern și renumit circ.

Cercul Henry, la începutul sezonului, are deja gata în biroul său principal toate autorizațiunile polițiilor din orașele unde își va face turneul. Rolul principal îl joacă bine-înțeles agentul însărcinat cu conducerea afacerii. Acesta stabilește itinerariul turneului, și trebuie să cunoască bine situațiunea în care se află orașele, pe cari cercul le va vizita.

Afară de agentul-conducător, care închiriaza locul, aranjează afacerea cu expeditorii, cu furnizorii de furagiu, cu agenții de publicitate, cu tipografiile, cu agențiile de afișaj etc., mai lucrează și un al doilea agent, ca ajutor al celui dintâiu.

Vre-o 14 zile după ce agentul-conducător, care e și șeful reclamei, împreună cu ajutorul său, a aranjat afacerea într'un oraș oare-care, sosesc în zorii zilei marile trenuri separate, cari sunt întămpinate de nenumerăți curioși, așa că poliția e nevoită a-și trimite personalul său pentru paza ordinii.

Artiștii aparținând tuturor națiunilor, precum și susedenie de lucrători, se dau jos din aceste trenuri; un mare număr de artiști întrebunțază trenurile accelerate, căci nu e fie-care în stare, — după producțiunile periculoase săvârșite până la miezul nopții, — să mai călăto-

rească cu trenurile separate, cari adăpostesc deja, două oare după reprezentație, tot materialul cercului.

Imediat se începe cu scoaterea cailor costisitori, a elefanților și a celor-lalte animale, cari sunt duse în grajdurile construite cu o zi mai înainte pe locul cercului.

Sub conducerea unui secretar se descarcă apoi diferitele vagoane de transport, precum: vagonul care conține cartargul, vagonul su menajul, vagoanele cu piloții, garderoba, tribuna, șelele, casele, croitoria, salonul, mașinile electrice, cuferle, reclamele ș. a.

În acest timp sosește maestrul cortului cu vre-o 60 lucrători. Imediat ce sosește primul vagon conținând cartargul, lucrătorii se pun pe lucru cu o iuteală nemai pomenită. Sute de mâni descarcă vagoanele, fie-care are lucrul și postul său. Catargele colosale sunt ridicate și bine închegate cu șuruburi, piloții de fier sunt bătuți adânc în pământ, frânghiile se leagă cu putere de cartarg și în câte-va minute această lucrare e gata.

Dar și cei-lalți lucrători nu stau fără ocupație; ei transportă în căruțe mici acoperișul de mușama impermeabilă, numită Chapiteau, pe care o întind, o montează și în scurt timp acoperișul e gata. Acum se procedează la instalarea corturilor pentru caselle de bilete, pentru garderobe, amfiteatru, alții lucrează la decorațiunea din lăuntru, a lojelor, stalurilor, manajului etc. Secretarul cercului montează împreună cu oamenii săi instalațiunea luminei electrice, atât pentru circ, cât și pentru toate corturile și vagoanele din fața cercului. Numeroasele vagoane se aranjează apoi după ordinea indicată de către secretarul cercului. În câte-va oare se ridică pe locul, care cu puțin mai înainte era aproape pustiu, un pompos circ monstru, fala Europei, cel mai mare și mai renumit Cerc Henry.

Bibliografie.

A apărut *Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății* de doctorul Vasile Bianu, medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Acest dicționar, scris pe înțelesul tuturor, este împodobit cu 315 figuri, intercalate în text, și vorbește despre: structura și funcțiunile organelor omului, medicina uzuală și de urgență, tot felul de boale, accidente, otrăviri, asfixii, epidemii, contagiuni, microbi, nervoze, ipnotism, medicamente, plante medicinale, pansamente, igiena generală, alimente și băuturi, locuințe, îmbrăcăminte, igiena preventivă, igiena etăților și profesioniștilor, igiena curativă, igiena simțurilor, igiena orașelor și satelor, ape minerale, idroterapie, băi, electricitate, exercițiu, gimnastică, etc. Dicționarul sănătății formează un volum mare de 808 pagini, tipărit pe două coloane și cu litere mici; el costă 14 cor. și se poate procura dela librăriile principale și în caz de lipsă de dreptul dela autor din Buzău, trimițând prețul prin mandat postal, după care să va primi cu primul curier cartea recomandată. Pentru preoții dela sate, învățătorii, studenții în medicină, să face o scăzământ de 10%, toți aceștia se vor adresa de dreptul la autor. Această carte importantă ar trebui să nu lipsească din nici o casă, fiind de mare folos pentru oricine o consultă.

Scena. În București apare, cu numele acesta o nouă revistă: *Revista săptămânală de teatru și muzică*, sub îngrrijirea d-lor L. Rebreanu și M. Sorbul. Au apărut până acum 2 numeri. Sumarul nr. 2 este următorul:

Em. Gârleanu: Insemnări. M. Sorbul: Teatrul Național din Craiova. L. Rebreanu: Cronica — »Intre Culise« — »Fericita«. Mihailcea Comisul: Mișcarea teatrală din Bucovina. Nicomac din Gerasium: Thalia și Melpomena. Informațiuni, Spectacole etc.

»Amicul Tinerimii«. Din aceasta escelentă revistă pentru tinerimea școlară a apărut nrul 12, dela 15 Sept. c. cu cuprins bogat și variat.

Facem atenție la aceasta revistă pe părinți, îndeosebi pe aceia, ai căror băieți frecventează școlae streine, să o aboneze pentru băieții lor. Revista este neprețuită pentru a învăța din ea băieții între altele și o limbă frumoasă și curată românească.

Abonamentul este 5 cor. pe an. Adresa redacției este: București, Strada Romană Nr. 12. Directorul revistei este d-l I. Moisil, profesor.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1910

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii ziarului nostru, cu atât mai vârtos, că din pricina mulțimei restanțelor suferă foarte mult expediția regulată a ziarului. Rugăm din nou cu insistență ca să se reguleze abonamentul restant, almintreia va fi oprită trimiterea ziarului.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Voci din public.*)

Onorată Redacțiune!

Rog să dați loc în prețuita »Gazeta Trans.« următoarelor: Notez, că acestea prețuitul ziar »Tribuna« nu a voit a le publica:

Abia acum mi-a venit în mână nr. 176 din 2 Sept. a. c. al ziarului »Tribuna«, în care în »Scrisoarea de pe Câmpie« d-l Ioan Câmpianu, se ocupă și de persoana mea, sunt silit deci abia acum să reflectez la ea. Nu vreau să polemizez cu nime, nu vreau să mă scuz înaintea nimănu, cu atât mai vârtos, că nu sunt vinovat de nimic; iar ce privește sfaturile bune ale marelui dascăl a lumii d-nul Ioan Câmpianu privitoare la biserica »destul de slăbuță« din Legiu și sunt foarte recunoscător pentru ele, nu îmi sunt însă folositoare, de oare-ce d-nul Ioan Câmpianu a cam întârziat puțin.

Aflu însă de lipsă pentru constatarea adevărului a spune următoarele: În învătarea din 21 Aug. anul trecut, numele meu s'a tipărit tocmai așa după cum s'a tipărit numele d-nilor și d-șoarelor, cari nu au avut nici știre nici nu și-au dat învoirea, de a se face lucrul acesta (vezi nr. 184—192 »Tribuna«), ca aranjamentul acestei petreceri ungurești, totuși a făcut-o; are să deie sama nouă celora de numele cărora s'a folosit fără permisiune. Ce privește vina de »tradare de neam« de care m'am făcut culpabil prin faptul, că la petrecerea din anul acesta, 14 Aug., am luat parte — spre deslușirea lucrului trebuie să notez, că ca preot adm. al filiei mele Legiu în interesul bisericii și al poporului, sunt silit a trăi în relațiuni — cel puțin — nedușmănoase cu reprezentanții confesiunii ref. din aceea comună.

Cred, că aceasta e de priceput și fără mai multe explicări, însă pentru ca să priceapă și Ioan Câmpianu, care după cum se vede din scrisoarea d-sale e foarte mărginit în judecată, o explic cu cazul, că pentru edificarea unei biserici nouă în Legiu am înființat un fond, la care au contribuit din inteligența ref. din Legiu d-nul Petru Molnar cu o grădină, pe care o vom alege-o noi din cele 5, ce le are în comună, plus 200 cor. ajutor în bani, când vom începe zidirea bisericii; d-nul Iuliu Nagy cu 10 cor. etc. — ne mai amintim poporul ref. din Legiu, care a contribuit cu bucate și sume mai mici la înființarea numitului fond.

Cred, că va înțelege și înțeleptul Ioan Câmpianu, că e în interesul bisericii și al poporului meu, ca eu conducătorul lui să trăiesc în bune relațiuni cu aceasta confesiune din Legiu, — mai ales atunci când acestea bune relațiuni să mărginesc la faptul, că am luat parte la petrecerea aranjată în anul acesta de inteligența ungurească din aceasta comună. — Nu vreau să laud pe nime nici să hulesc, atâta însă îmi stă în datorință să reflectez la unele aberațiuni a unui om, cu mâncărime de a fi ziarist. — Nu mi-s'a dat ocaziune până acum ca să se vorbească despre mine în public. Ca preot mi-am împlinit datorința bine — rău — D-zeu îmi va fi judecător. Însă trebuie să constat, că ziaristica noastră este redusă une-ori de unii indivizi ca d-nul Ioan Câmpianu. Află însă din acestea, că nu e bine, ba e lucru chiar nerușinat să nu folosesc expresiune mai aspră, a ponegri pe cine-va, așa cum m'a ponegri pe mine cu cuvintele ca Legiieni

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate în rubrica aceasta, redacția nu ia răspunderea.

și »deplâng cu dreptate pe păstorul lor« Legiienii sunt oameni simpli neștiutori de carte, dar mai recunoscători față de aceia cari le fac lor bine și mai cinstitori față de preoți și ar putea d-nul Ioan Câmpianu a învăța dela ei școală și numai după aceea să se apuce de scris prin ziare. — E foarte îngrijat de soarta Câmpiei, cum se vede din articolul — care acum prin D-nia-sa s'a aflat — mântuitorul. — Tot odată s'a văzut, că voește să fie păstor bun și nici la un caz nu-i convine să vadă oi între capre și vice versa, dar D-nia-sa la petrecerea din 24 Iulie a. c. în Cămarășul-deșert a invitat pe toți ovreii din loc și jur d. e. Stroica.

Oare de ce?

Onoratei Redacțiuni îi mulțumesc pentru binevoitoarea ospitalitate.

Petea, la 4 Oct. 1910.

Vasiliu Bungardean
preot.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 11 Oct. Regele Muntenegrului, Nichita, va veni săptămâna viitoare aici, ca să exprime Maj. Sale Monarhului felicitări de aniversarea a 80-a a nașterii sale. Regele Nichita va locui în palatul regal.

Barcelona, 11 Oct. Aici s'au produs ciocniri la cimitirul orașului, unde 3000 de manifestați se duseseră să depue coroane pe mormântul lui Ferrer. Poliția a împrăștiat fără dificultate pe manifestați.

Gibraltar, 11 Oct. Regele Manuel și regina-mamă au asistat Duminică la un serviciu divin. Pe drum li-s'au făcut mari ovațiuni de către populațiunea orașului și a ținutului. După amiază și-au luat rămas bun dela echipajul jachtului »Amelia«, care, fiind proprietatea statului portughez, a plecat spre Lisabona. Despărțirea familiei regale de marinarii portughezi a fost foarte emoționantă. Marinarii au sărutat plângând mâinile fostului lor rege. Familia regală locuiește actualmente în palatul guvernului din Gibraltar. Nu se știe cu siguranță, unde va pleca de aici. După o versiune mai nouă regele și mama sa vor pleca la Sevilla, unde contele de Paris, unchiul regelui Manuel, are întinse moșii. Bunica regelui, Maria Pia și ducele de Oporto se vor stabili în Italia.

Lisabona, 11 Oct. Noul guvern a sigilat archiva secretă a fostului guvern. În biroul fostului prim-ministru, s'a găsit un decret regal semnat, că dispune închiderea cu forță a camerei portugheze pe ziua de 10 Oct., suspendarea constituției și instituirea dictaturei militare până la »restabilirea ordinii«. Acest senzațional document va fi dat în curând publicității, pentru motivarea procedurii republicanilor. Noul guvern a hotărât acordarea amnestiei generale pentru deținuții politici, ștergerea legii contra anarhiștilor, a cărei scop a fost suprimarea mișcării republicane, ștergerea jurământului religios și introducerea jurământului civil. Religia catolică nu va mai fi religia de stat și se va decreta libertatea deplină a cultului religios.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Succesorii.

Redactor respons.: Ioan Spudercu.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

ou celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

ATENȚIUNE.

"AIDA" VERGE și BLUE STAR CONTINENTAL

hârtie de cigarete veritabilă numai cu insigniile ce se văd pe anunț!

FERIȚI-VA DE IMITAȚIUNI FĂRA VALOARE!

PRODUCTE VICHY

din sare naturală din izvoare franceze

PASTILLES-VICHY-ETAT 23 pastile luate după masă, promovează digestiunea.

SEL-VICHY-ETAT pentru prepararea Apei-Vichy

COMPRIMES-VICHY-ETAT pentru prepararea apei alcalice.

Nr. 15449/910.

Publicațiune pentru oferte.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor împreunate cu ridicarea unei remise de trăsuri pentru adăpostirea bucătăriilor de câmp pentru și cu dărămarea și reconstruirea basinelui pt. cenușe și măturiș în curtea casarmei orășenești pentru honvezi se va ținea în 27 Oct. 1910. a. m. la 10 oare în localurile oficioase a despărțământului V-a pentru afacerile economice ale Magistratului orășenesc (Strada Aurarilor Nr. 5): o pertractare publică cu oferte în scris.

Pianul general și special aprobat prin decisiul vice comitetului Comitatului Brassó sub Nr. 5318/910, măsurarea preliminară, divusul de spese, condițiunile pentru oferte și contract se află până la ziua premergătoare a pertractării expuse la oficiul sus numit și se pot consulta în timpul oarelor oficioase d. a. m.; tot acolo se pot căpăta și formulele pentru oferte.

Ofertele coresponzătoare condițiunilor de oferte menționate, cari trebuiesc să fie provăzute cu timbru de 1 Kor. și închise trebuiesc predate directe la despărțământul numit până la 27 Oct. 1910 la 10 oare a. m., sau adresate Magistratului predate la poșta la timp potrivit.

Vadiu se ficează la 5% din suma totală a ofertei și este a se depune în numerar la casa orășenească sau în astfel de valori, cari sunt indicate în condițiunile pentru oferte. Chitanța, foaia de depunere despre vadiul plătit este a se alătura ofertei.

Ofertele, cari nu au documentele necesare, sau cele întârziate, sau cari se fac prin telegraf nu se vor lua în considerare.

Pe invălitorea ofertei să se scrie următoarele: Oferta la darea de trăsuri în curtea casarmei orășenești pentru honvezi, scrisă prin publicațiunea de pertractare sub No. 15449/910.

Brassó, în 1 Octomvre 1910.
Magistratul orășenesc.

O societate de asigurare bine cunoscută, caută

ACHIZITORI CAPABILI.

Isvor de câștig rentabil și pentru alte persoane muncitoare și solide, ca venit lateral.

Oferte sub „Asigare“ la administrația acestui ziar.

Garanție îndelungată!
Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE
A. G. DRESDNER
una din cele mai vechi și mai mar
FABRICI de MOTORE
Liferază
MOTORE și LOCOMOBILE
care funcționează: perfect, durabil,
precis și sigur, puse în mișcare cu
Gaz (Sauggas), Benzin, Ulei brut
Acetylen.

Representant General și Depozit:
Gellért Ignác és T-sa,
Budapest. Teréz-Körút 41.
Telephon Nr. 12-31.
(175,1-0.)

Hotel Central
Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. *Prețurile dela 2 coroane în sus.* Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. *Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului.* Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile.

IOSEF WYHANEK, Hotelier

PRIMIT
MII SCRISORI DE MULȚUMITA!

Pentru **3 k. 50** trimit un ceasornic, de argint, Gloria, Anker Rem. cășulia frumos gravată, lanț de argint sau aurit. **Numai 3 cor. și 50**

Oferes un ceasornic veritabil aurit ca aurul de 14 karat, Anker Rem. elvețian cu lanț aurit cu **5 cor.** Garanție în scris pe trei ani.

Trimiterea cu rambursă **S KOHANE,** Casă de export clasornice elvețiane Krakau No. 168.

Dacă nu convine returnez banii.

Să sprijinim meseriașii noștri!

Nou croitor român!

Subcrisul, după-ce sub patronajul «Asociațiunei» pentru sprijinirea meseriașilor Români din Brașov, m'am pregătit pentru meseria de croitor, perfecționându-mă în arta mea, prin mai multe centre europene mai mulți ani succesive, mă află de prezent în plăcuta poziție a-mi recomanda:

Salonul de croitorie
pentru bărbați
Brașov, Strada Prundului Nr. 33.
(vis-à-vis de Vila Popovici) cu cea mai severă acuratețe, gust, lucru trainic, frumos și cu prețuri convenabile.
Rog deci On. public românesc din loc și jur, să binevoiască a-mi da binevoitorul seu sprijin, asigurându-l din parte-mi de silința mea deosebită de a satisface tuturor așteptărilor.
Cu toată stima:
Dumitru Mircan,
măiestru-croitor, Brașov,
Str. Prundului Nr. 33.

Să sprijinim meseriașii noștri!

„GAZETA TRANSILVANIEI“ cu numărul à 10 fileri se vinde la tutungeria D-lui **Dumitru Pop,** zaraf str. lui Hirșer Nr. 4. și la **Eremias Nepoții.**

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provinciă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informație.

Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătoria etc., orice informații comerciale și în general în ori-ce cauză — dau în decurs de 2—3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și spesele de poșta pentru răspuns.

L. Olariu.
1177,1-10. Budapest, Lajos utca 141 III/19.

AVIS.

Agentura principală din Brașov a **Primei Reuniuni pentru înzestrarea fetelor** cum și **Institutul de asigurare a Copiilor și de viață și-a mutat cancelaria** în Piață, Târgul Inului, No. 30.

PENTRU COMBATAREA anemiei, gălbănării, slăbiciunii generale, misnărire grea, lipsă de apetit, nervositate, friguri, este probat și cu efect

Vinul feruginos China

Se capătă la producător:

farmacia V. Klein, Brașov,
Strada Caterinei Nr. 7. și la farmacia **F. JEKLIUS** strada Portii, — Nr. 1083 (1—52).

Tipografia Mureșanu Brașov

Târgul Inului nr. 30. Telefon inter. nr. 226.
Biourul Tipografiei în curte et. I. **Aci se efeptuiesc toate comandele.**

Acest stabiliment este arangiat din nou cu un bogat asortiment de material, cu cele mai frumoase și mai moderne corpuri de litere, provăzut cu toate mijloacele tehnicei tiparului, astfel încât ne-a flăm în plăcuta poziție de a putea satisface pe terenul artelor grafice, și celor mai rafinate dorințe. Fără concurență, la nivelul recerut de timpul prezent s'a avântat Tipografia A. Mureșian, prin noaua arangiere. Muncitori experți, puteri de primul rang. De aceea ne este posibil a pregăti urgent și cu acuratețe ori ce lucrare cât de extinse, opuri, Istorie, volume, monografii, și tot felul de lucrări cât de complicate la noi se efeptuiesc prompt, cu febrilă iuteală, gust și frumusețe artistică, Prețuri moderate.

Ne rugăm pentru spriginirea binevoitoare prin dese comande.
Toate comandele, scrisorile, mandatele și banii, sunt a se adresa direct la

IMPRIMATE, CĂRȚI, științifice, didactice și literare. — **STATUTE,** — foi periodice. — **PREȚURILE** — foie de protocol, Protocoale tabelarice, tot felul de Invitări la petreceri, logodnă, cununie, în colorii și simple, lucrări artistice executate modern. **Toate comandele vor fi punctual, grabnic efeptuite cu prețurile cele mai convenabile.**

Atelier de arte grafice stabiliment nou arangiat cu cele mai frumoase litere

Lucrări pentru bănci, Bilanțe, Libele de depuneri executate artistic în toate culorile după dorință. Compturi, adrese Circulare, Serisori, Firme, **DIPLOME, GALANTERII,** Bilete de vizită, Logodnă, Cununie, Necroloage. Tot felul de tabele și anunțe. Cele mai moderne tipărituri comerciale.

Stabiliment de nou asortat și arangiat cu cele mai bogate garnituri

Diracțiunea Tipografiei A. Mureșian Brașov